

Sydämellisesti tervetuloa Naisjärjestöjen Keskusliiton 110-vuotisjuhlaan!

Miten paljon 110 vuoteen mahtuukin hyvää muutosta. Olen erittäin tietoinen siitä että jokainen, naisten aseman ja tasa-arvon, saavutus nojaa myös edellisten sukupolvien naisten määrätietoiselle työlle. 110 vuotta sitten naiset Suomessa haaveilivat vapaudesta - holhouksesta vapautumista, työn tekemistä ilman aviomiehen lupaa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia kouluttautua. Näissä tavoitteissa on onnistuttu, mutta sukupuoli määrittää vielä valittavan paljon elämäämme tapahtumia. Rajoittavat sukupuoliroolit sisäistetään jo varhain, ja jo kymmenvuotiaina lasten käsitys omista kyvyistään voi liittyä stereotyyppioihin enemmän kuin esim. heidän koulun arvosanoihin. Meidän tehtävämme on jatkaa tätä elintilan raivaamista niin, että pääministerinainen on jatkossa normaali juttu ja että tekniikkaa kehittää tulevaisuudessa myös naiset.

Olemme kokoontuneet juhlistamaan Naisjärjestöjen yhteistyön 110-vuotispäivää. Siihen mahtuu lukuisia tarinoita, tekoja ja muistoja yhteisistä onnistumisista. Seitsemästä perustajajärjestöstä on määrätietoisesti kasvatettu 70 jäsenjärjestön yhteenliittymä, joka kerää voimansa yli 400.000 jäsenestä.

Kvinnorganisationernas Centralförbund i Finland är större än respektive organisationer i Norden. Vi är internationellt enastående. Tillsammans har vi styrka att ihärdigt kämpa för att kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan könen förverkligas. Inte ens pandemin har stoppat oss, eller våra organisationer. Vi fortsatte att påverka på distans, stödde varandra och tog samtidigt ett otroligt digihopp.

Liiton yksi päätavoitteista on aina ollut saada naisia lisää päättäjäpaikoille. Olemme puskeneet tätä vaalien alla, ja viime vuodet ovat tehneet historiaa: eduskuntavaaleissa 2019 naisia valittiin eduskuntaan historiallisen paljon, 93, ja ensimmäistä kertaa sekä pää- että valtiovarainministeri olivat naisia. Viiden hallituspuolueiden puheenjohtajat ovat naisia ja koko maailma seuraa meitä. Kunnallisvaalien valittujen naisten osuus ylsi ensimmäistä kertaa yli 40 prosenttiin.

Just nu – tar vi viktiga steg framåt för att stoppa våldet mot kvinnor i Finland. Vi har ett omfattande åtgärdsprogram och snart en självständig nationell rapportör för att bekämpa våld mot kvinnor. Vi har en särskild polisenhet för att stärka bekämpningen av människohandel mer systematiskt och upphävande och kriminalisering av tvångsäktenskap är på gång. Sexualbrottslagstiftningen ska revideras – sexuella relationer ska alltid baseras på samtycke. Vi bör vara vaksamma så att förnyelserna verkligen förbättrar jämställdheten, och inte tar oss bakåt. Bakom alla dessa revideringar och förnyelser står segt påverkande, vilket vi är här för att fira idag.

Samaan aikaan meidän pitää maan suurimpana naisjärjestönä pitää huolta siitä, että ketään ei jätetä jälkeen. Intersektionaalisuus on ehkä vaikea sana ymmärtää, mutta sen sisin tarkoitus on korostaa esimerkiksi naisten moninaisuuden huomioiminen. Olemme aina ymmärtäneet että naiset ja tytöt kohtaavat jo pelkän sukupuolensa vuoksi syrjintää. Ajankohtainen esimerkki on hoivavastuun epätasa-arvo ja siitä seurannut heikompi työmarkkina-asema. Kun sukupuoleen lisätään haavoittuvuutta tai esimerkiksi vammaisuus, tai muu vähemmistöasema, siihen tulee luonnollisesti lisää vaikeusasteita. Ikääntyneiden naisten asemassa on myös paljon aivan erityisiä haasteita.

Minusta on kuitenkin tärkeä muistaa, että myös vähemmistöryhmissä naiseus tarkoittaa heikompa asemaa. Siksi se on meille samalla yhdistävä tekijä. Meissä on enemmän, joka yhdistää kuin mikä erottaa. Voimme oppia ottamaan toisiamme paremmin huomioon, mitä enemmän jaamme erilaisia kokemuksiamme. Asenteet vaikuttavat konkreettisesti naisten ja vähemmistöjen elämään, ja pahimmassa tapauksessa ne hiljentävät ja jättävät ulkopuolelle. Meissä on valtavasti tietotaitoa ja ideoita, miten naiset eri taustoista voivat vaikuttaa ja osallistua. Siksi on niin tärkeää kokoontua yhteen juhlien yhdessä sekä näyttää voimamme yhteisissä kannanotoissa, lausunnoissa ja kampanjoissa. Meitä kuunnellaan, kun seisomme tärkeän asian takana yhdessä.

Vårt smidiga och snabba samarbete bar frukt exempelvis vid koordineringen av vårt utlåtande för att inte glömma bort kvinnorna i Afghanistan. Vi krävde att Finland tillsammans med det internationella samfundet även i fortsättningen

gör sitt bästa för att stöda kvinnorna, flickorna och alla kvinnorrättsaktivister i Afghanistan. Finland och EU bär ett ansvar för att dessa människorättskämpar fås i säkerhet. Bara en liten del kan evakueras, vilket gör att det internationella samfundet måste göra sitt yttersta för att trygga kvinnors rättigheter även i Afghanistan.

Kesällä Generation Equality Forumissa maailman johtajat julistivat sitoutumisensa tasa-arvon edistämiseen. Afganistanin tilanne testaa tämän lupauksen täyttymisen. Mielestämme myös Suomen on aika sitoutua feministiseen ulkopolitiikkaan. Systemaattinen tasa-arvon edistäminen läpileikkaavasti kehitys-, ulko- ja turvallisuuspolitiikassa auttaa varmistamaan, että Suomella on konkreettiset keinot edistää tasa-arvoa kriiseissä.

Vahvoja naisjärjestöjä tarvitaan turvaamaan naisten oikeuksien kehitys myös kriisien ulkopuolella. Meillä on vahva rooli yhteiskunnan uudistuksissa, mutta myös nykyisten oikeuksien säilyttämisessä. Anti-gender-liikkeet ryhtyivät vastustamaan sukupuolen moninaisuutta, naisten aseman parantamista ja sukupuolentutkimusta ympäri Eurooppaa. Näiden liikkeiden äänenpaino on rajun naisvihamielinen, ja pahimmassa tapauksessa ne nousevat valta-asemiin heikentämään jo saavutettuja oikeuksia. Esimerkiksi Euroopan parlamentissa tasa-arvoa ei enää vastusteta vain siitä vaikenemalla, vaan sitä vastaan hyökätään suoraan. Naisten oikeuksien ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen puolustajia ajetaan ahtaalle erityisesti Puolassa ja Unkarissa, ja tämä kehitys käy käsi kädessä sananvapauden murenemisen kanssa.

Tätä antifeminismin aaltoa ei voi ohittaa olankohautuksella, mutta sen edessä ei pidä lannistua. Se on yksi merkki siitä, että työmme tuottaa tulosta ja että yhteiskunta vapautuu niin lakien kuin asenteiden tasolla. Sen vahvin vastavoima on järjestäytynyt naisjärjestökenttä ja sukupuolten tasainen edustus päätöksenteossa, jotta naisten oikeuksia voidaan paitsi puolustaa myös kehittää.

Lannistavien uutisten keskellä on tärkeää muistaa, että Naisjärjestöjen Keskusliiton jäseninä on yli 400 000 vahvaa vaikuttajaa ja määrä kasvaa koko ajan – nopeasti. Reilu viidessä vuodessa mukaan on liittynyt yli 20 jäsenjärjestöä, ja liiton toimisto on kasvanut parin asiantuntijan pyörittämästä yhdistyksestä 10 hengen asiantuntijaelimeksi. Sitä johtaa asiantunteva hallitus, ja innokas puheenjohtaja, jonka tuella liiton ääni kuuluu päätöksenteossa.

Juuri nyt on aika hengähtää, katsoa ympärille ja onnitella toinen toisiamme. Nautitaan juhlasta, halataan kun voidaan ja jatketaan samalla voimalla. Ollaan tästä työstä ylpeitä, ollaan ylpeitä itsestämme ja haluan että lupaamme täällä tänään itsellemme, että käytämme vahvaa ääntämme. Asetetaan tavoitteet korkealle, koska historia on näyttänyt, että ne voidaan saavuttaa.

Till slut vill jag citera den iranska kvinnorrättsaktivisten, Nasrin Soutudeh:s vackra ord: We cannot give silence as heritage to our children. Tack!